

शेतक-याच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याची योजना
अंमलबजावणीसाठी सन २०११-१२ मध्ये मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : कृविका- ४६११/प्र.क्र.५४/३ अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई. ४०० ०३२

दिनांक: १९ मे, २०११

संदर्भ :- १) नियोजन विभाग, शासन निर्णय क्र. विविका-२००९/प्र.क्र.१०२/का.१४१५, दि. ३ फेब्रुवारी, २०१०

२) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्रमांक जा.क्र.विप्र-५/समूह- गट शेती/१८७/२०११, दि. २२.२.२०११

प्रस्तावना :- राज्यात शेतक-यांची कमी होणारी जमीन धारणा शेतीसाठी भांडवल पुरवठ्यास आलेल्या मर्यादा, तांत्रिकीकरणास असलेला अपुरा वाव, तसेच जमिनीची कमी होत असलेली उत्पादकता व कृषि विस्तारास सद्यस्थितीमध्ये असलेल्या मर्यादा इत्यादी सर्व अनुषंगिक बाबींचा विचार करून गट शेतीस चालना देवून आधुनिक तंत्रज्ञानाचा एकत्रित अवलंब करून उत्पादन वाढीचा प्रयत्न करणे व शेतक-यांनी उत्पादित केलेल्या मालाला जास्तीत जास्त भाव मिळावा यासाठी शेतमाल विक्रीची सामुहिक व्यवस्था निर्माण होणे गरजेचे आहे.

बाजारपेठेतील स्पर्धात्मक वातावरणाचा फायदा घेणेसाठी प्रत्येक टप्प्यावर शेतक-यांचे संघटन करून व आदर्शवत शेती पध्दती (GAP) चा वापर करून उत्पादन व विक्री व्यवस्था निर्माण करण्याची आवश्यकता आहे. त्या अनुषंगाने शेती आधारित व शेती संलग्न उद्योगांना चालना देणे आणि त्याद्वारे शेतक-यांना त्यांच्या उत्पादनास अधिक भाव मिळवून देणे हे उद्दिष्ट विचारात घेवून सन २०११-१२ मध्ये ही योजना राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

विदर्भ विकास कार्यक्रम - २००९ अन्वये विदर्भ विकासाची गती वाढविण्यासाठी विविध बाबींना उपयुक्त ठरणा-या बाबींचा विदर्भ विकास कार्यक्रम -२००९ जाहीर करण्यात आला आहे. त्या कार्यक्रमात समूह शेती या योजनेचा अंतर्भाव आहे.

सदरहू योजनेतर्गत कृषि विस्तारामार्फत आधुनिक शेती तंत्रज्ञान शेतक-यांना एकत्रित गटाच्या माध्यमातून उपलब्ध करून देता येणार आहे. त्याचप्रमाणे सामाजिक प्रश्नांची माहिती घेवून शेतक-यांचे वैयक्तिक प्रश्नसुद्धा सोडविण्यासाठी चालना मिळणार आहे. गटातील शेतक-यांशी भ्रमण ध्वनीमार्फत संपर्क साधून सततची माहिती उदा. हवामान, पीक उत्पादन, तंत्रज्ञान, किड व रोग सर्वेक्षण इ. देता येणे शक्य होणार आहे. तसेच गटाच्या माध्यमातून शेतकरी एकत्र आल्यामुळे त्यांचे संघटन होवून गटामार्फत प्राथमिक प्रक्रिया विक्री यामध्ये शेतकरी सहभाग घेवून अधिकाधिक उत्पन्न मिळण्यासाठी सहकार्य करतील. ही सर्व उद्दिष्टे विचारात घेवून **शेतक-यांच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याच्या योजनेची** अंमलबजावणी सन २०११-१२ मध्ये विदर्भातील ११ जिल्ह्यांत करण्यास शासनाची प्रशासकीय आणि वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

सदरहू योजनेच्या विदर्भ विकास कार्यक्रम २००९ अंतर्गत सन २०११-१२ मधील कार्यक्रम राबविण्यासाठी रु.५००.००/- लक्ष (रु.पाच कोटी मात्र) च्या कार्यक्रमास वित्तीय मान्यता देण्यात येत असून सदरहू खर्च खालील लेखाशिर्षाखालील सन २०११-१२ करिता मंजूर व अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

मागणी क्रमांक डी-३

२४०१- पीक संवर्धन

१०९, विस्तार व प्रशिक्षण (राज्य योजना)

(०१) (४०) - कोरडवाहू शेती विकास तंत्र व अभियान

३३ - अर्थसहाय्य (२४०१ ४३७४)

सन २०११-१२ मध्ये शेतक-यांच्या समूह/गट शेतीस चालना देण्याच्या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. हा मंजूर केलेला रु.५००.००/- लक्ष (रु.पाच कोटी मात्र) निधी खर्च करण्यास संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व

संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. राज्यातील सर्व संबंधित जिल्ह्यांना आवश्यकतेनुसार मंजूर निधीचे वाटप करण्यास व त्याच्या वापराबाबत आवश्यक त्या मार्गदर्शक सूचना संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी निर्गमित कराव्यात.

सदरहू निधीचे वाटप वित्त विभागाने विकसित केलेल्या संगणकीय अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे मासिक निधी विवरणपत्राच्या मर्यादेत करण्यात यावा. तसेच निधी खर्च करताना तो मासिक कॅश - फ्लो च्या मर्यादेत राहील याची जबाबदारी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांची राहील.

हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.८७/११/व्यय-१ दिनांक ३ मे, २०११ अन्वये आणि नियोजन विभागाने त्यांच्या दिनांक २८ एप्रिल, २०११ च्या टिप्पणी अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२०११०५१९१६३६४१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वीणा राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

कुलगुरु, सर्व कृषि विद्यापीठे

सचिव, (पदुम), कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव (मृद व जलसंधारण), ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सर्व विभागीय आयुक्त

आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ जादा प्रतीसह)

आयुक्त, सहकार, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

आयुक्त, दुग्धव्यवसाय, वरळी, मुंबई, महाराष्ट्र राज्य

साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व जिल्ह्यांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), तथा नोडल अधिकारी, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ जादा प्रतीसह)

सर्व संचालक / कृषि सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक

संचालक, पणन, सहकार विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, (समाजकल्याण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, रेशीम उद्योग, पुणे-मुंबई रस्ता, शासकीय दूध डेअरीसमोर, पुणे ४११००३

संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक, वसंतराव नाईक राज्य कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर

सर्व प्राचार्य, विभागीय कृषि विस्तार व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, पुणे / नागपूर / कोल्हापूर / अमरावती / औरंगाबाद /

नाशिक / खोपोली

सर्व जिल्ह्यांचे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई

महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, (लेखा परीक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर

माहिती व जनसंपर्क संचालनालय (५ प्रतीसह) नियोजना विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव

सर्व सहसचिव /उप सचिव (कृषि),कृषि व पदुम विभाग,मंत्रालय,मुंबई
निवड नस्ती (का.३ अ)